

ROBOTCHYJ NAROD

(THE WORKING PEOPLE)

THE OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.

(Affiliated with the S. D. Party of Canada)

THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA

Published weekly by

THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION

at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Mn.

Subscription \$2.00 a year.

Про робітничі організації.

Нині рідить усім капіталізм. Не добра його господарка. Воєг маємо ціле море нужди. Величезна більшість людства не доїдає, не досипляє, в'язні мерзне, вліті пече ся ізза браку відповідної одяжки. З другого янова боєг а люди, що мають великанські багатства.

Несправедливість та походить з того, що капіталізм не відповідає теперішньому стану поступу. Розвій людськості дійшов нині так далеко, що могли би всі люди бути щасливі і мати все, чого їм дожити потрібно але треба би змінити порядок між людьми.

Чому ж люди той порядок не змінять?

Тому, що многи і многи не знають, де лежить причина зла. А не знають, бо обставини так складають ся, що заслонюють ту властиву причину.

Нинішній устрій полягає на приватній власності средства продукції. Через се, що одиниці посідає машини, варштати, фабрики — може вона використовувати всі догідні для неї обставини. І так кожний чоловік мусить щось їсти, в щось убрати ся. Але не кожний може ті річи роздобути на власній рілі, не може зробити собі убраня зі свого матеріалу і т. ин., бо не всі посідають ані яринних огородей, ані управної рілі, ані варштатів, ані фабрик. Тому всі, що не є власителями тих средств продукції, мусять звідкись роздобути потрібні до життя річи. І се використовують поїїдалючі і Кажуть вони до неосідаючих: Ти не маєш на чім і з чого зробити собі убраня і черевиків, а ти вирубати дерева — ходи до нас. Ми дамо тобі матеріял, варштат і ти зробиш, що тобі потреба. Але току, що будеш виробляти з нашого матеріялу, нашими машинами і може в наших хатах — зробиш ще більше таких самих річий. Але ті будуть належати вже до нас. На ті условини змушені неосідаючі (бідаки) згодити ся. І повстає наємна праця. Посідаючий використав відносини, котрі змушують неосідаючих заспокоювати свої життєві потреби такі самі, як і він — посідаючий — має. З того використав ситуації він має більшу користь. Мимо того однак неосідаючий того не видить. Йому здаєть ся, що тамтотий його добродій, бо дав йому можливість задоволення життєвих потреб.

Таких бідаків є щораз більше. А всі вони шукають можности заспокоюня хоч в часті життєвих потреб, без котрих не можуть існувати. І зводять своє життя на уровень звірини: визбувають ся з konieczности своїх люд-

ських потреб, аби можна бодяй заспокоїти голод. І се використовують посідаючий средства продукції. За працю в своїй фабриці чи на рілі дає дуже низьку платню. Коли не згодять ся один робітник на таку платню, то найде ся многа таких, котрі вже давно привикли до нужденного життя.

І ідуть нуждарі обнижувати робітничу платню, а тим самим громадити в ще більший мірі багатства богачам. Бо кождий цент урваний робітникам, приспорює більше багатства капіталістови.

Гривородно, що робітники, котрим, обнижують платню, звертають свою ненависть проти тих, хто справчянив те обвизненя. І ворокують між собою, один видить у другім найлютішого свого ворога. А в се його ви-користовує в свою користь підприємець. Все, що робітників ставить у прикре положеня, все то дає можливість власникови средств продукції ще більше купити багатств і тим самим ограблювати з тих дїбр широкі маси.

Такий стан стає остаточно невиносимим. Інтелігентніші одиниці з посеред робітників задумують ся над тим і старають ся найти який спосіб, аби тому зарадити. І повстає думка опанованя ринку праці. Думка — зразу дозрівуючи в умах одиниць — переходить у працюючі маси, залапоє їх і будить надію ліпшої долі. Далше перемінують її робітники в діло і повстає організація, яка має на цілі ограничену конкуренції робітників між собою.

В такий спосіб дійшли робітники до свідомости, що коли самі вони не полюбать про свою долю, то ніхто їм не прийде а помічи. Побачили, що ніякі нарікання їм не допоможуть, бо власне підприємці найбільше тіпнуть ся, коли робітники є в скрутнім положеню. Стало їм яєним, що бажане підприємця не може бути бажанєм робітника і на відворот. Треба самому творити собі долю. І стали творити організації, в них ридити, в який би то спосіб поліпшити собі долю і залучувати до тих організації щораз більше робітників.

Але підприємці зрозуміли, чим то пахне. Вони знали, що коли робітники з своїми силами і поліпшити ать собі долю, то почувуть себе в силі рідпати условинях праці і тим самим впливати на продукцію.

І се настрашило підприємців. Щоби не допустити до того, постановили противдїлати робітничим організаціям з великою завяжістю. Ходячи бо о се, аби робітникам доказати, що вони самі — хочби і зорганізовані — нічого добити ся не зможуть.

Тимчасом організації оказали таку живучість, що опірін підприємців майже нічого не поміг.

Се змусило капіталістів оглядати ся за иншим способом боротьби. І одні зачинають творити сильні товариства підприємців, картелі, трести і т. п. інституції. А другі — більше проворні — звертають свою увагу на самі робітничі організації, аби їх опанувати, отже роблять ся приятелями робітників. Від часу до часу беруть в оборону робітника, в своїх газетах деякі случаи з робітничого життя символічно описують, час від часу признають рацію якомусь поривови робітників і т. д.

Так по маленьки прикоскують робітників, аби ті лише допустили їх впливати на свої робітничі організації.

І така робота зачинає приносити пожадані для буржуазії результати.

В інтересі робітничої організації, аби всіх робітників трактовано рівнорядно. Жаєна група робітників не повинна почувати себе упослідженою в своїй організації. Вей стремління пориви поодиноких верств робітників туп повинні розвивати ся і дозрівати. Бо робітники не можуть творити окремих товариств літературних, забавових, національних, музичних, релігійних чи ще яких. Ім не стає на се ані часу ані средств. Коли робітничя організація не робить труднощи в розвою вей стремліням посеред робітників, то по порше причиняє ся до розвою культури серед робітників і тим самим до умового їх піднесеня а по друге привязує тим робітників до себе і робить ся їм дорогою. Через рівне трактованя всіх напрямів у своїм нутрі, витворює толеранцію між робітниками і пошанованя для кожної гадки, яка впливає з переконаня. Так поняті і в тим дуєх ведена робітничя організація витворює карієність, але не військового-примусову, але впливаючу з загально признаної konieczности такого а не яншого діяня.

Чи такі є відносини в робітничих організаціях?

Не можу тут дати повної відповіді. Можу говорити лише о галицьких організаціях, духа яких знаю. Коли отже порівнаємо виспе описаний ідеал з галицькими робітничими організаціями, то далекі вони від нього. І тим треба толкувати факт, що робітники гуртують ся в неробітничих організаціях, часю ворожих робітничим інтересам. А гуртують ся в них тому, бо там можуть розвивати свої індивідуальні наклонности, які робітничя організація ігнорує, або просто до них ворожо відносить ся.

А сеж одиниці о високій індивідуальній вартости! Хто має бажане поза примусовою працею в робітні ще чимось прислужити ся суспільности — того не вільно легко важити. Такий бо є як губка, легко вськаюча в себе всякий плін. І коли пересякне така одиниця поза робітничою організацією якими ворожим робітничим інтересам впливами, то може до неї внести дезорієнтацію.

Поза иншими хибами наших робітничих організацій — які тут не порушують — найбільшою є перещіненя одниниць. Іменно коли найдеть ся здібніша одиниця серед робітників у організації, так сейчас накладаєть ся на неї всі обовязки веденя організації. А чейже кожда одиниця мусить мати злі та добрі сторони. І коли серед доволі значного числа людей відвигнеть ся одиницю і її у руки вложить ся керму цілої групи робітництва, то дуже легко можна ту одиницю зіпсувати. Вона зачинає привикати до нешанованя думки инших і легковаженя всіх, котрим не укаують рівного довіря. А трудно чейже повірять, щоби серед значної групи людей — хотячи би і робітників — не вайшло ся більше охочих і відповідно здібних заступати інтереси тої групи.

Никоряк Лев.

Яка його доля.

В хаті Вищака було тихо. Діти сиділи на голій постелі. Микола Вищак почмакував за столом на ослоні свою любиму черепулку, а жінка його сиділа на стільці коло старої облупаної печи. Під столом лежали клунки. Вищак чогось задумав ся, та пропусав лише сливу через губи, котра стікала цибухом на землю. Нераз Микола ливив см як другі бідують, а він лиш кавав: „колвоє і мені так буде.“ І правда його пророцтво даремно не пропало. Помаліі поступенно воєг сповнило ся, але Микола все таки потішав сам себе: „може, може якось то буде.“ Та ся потіха даремна була! Біда нечаче вперте пороєя заліла до його хати. Дрібні діти що дня чогось хотіли, прабігали до своєго батька, щоби він що лиш для них купив. А тут в Миколи ні духу ні хуху. Поля мало мав, тай те не вродило нічого, а іде погорів, тай Микола не знав чого вчепитись. Приходять за податком, фантують за церкву, просядів в арешт за вязочку хворосту, що взяв з панського ліса.

Піду, думає Микола, геть! Зібрав ся зі всім до від'їзду. Купив собі якісь чорні річи, та оглядав їх чмакоючи люльку, а жінка його сиділа згорблена коло старої облупаної печи тай поглядяла своїми спланиканими очима то на дітях, то на нього. А діти ждали нетерпеливо, бо хотіли працюватись в далеку дорогу. На столі стояла фляшка горівки.

— Та що ж ти стара думаєш?

Ледво проговорив Вищак до Ірини, що десь далеко літала думками: за морем, на широкій просторій землі вона ніби собі лиш походжає а десь далеко корова вже на стіллі. Все те так докладно передумувала як було написано в книжочці від агента. Вона зворушилась запитом Миколи і забула про що думала. Вона не відповіла нічого.

Відтворгли ся старі, двері в до хати ввійшло двоє людей; то був Танаско зі своєю жінкою Катрею. Гості несеміло підійшли серед хати. Катрі в'язили ся сльози на повіках, та вона скоро і незаметно втерла рукавом. Вона поглядяла то на дітях, то на Ірину.

— Сусідо, сусідо: вже відай не будемо в купі?.. Не будемо переводити неділі в садочку? Діти, діти, що ви зробите на чужині, а ким ви будете бавитись?..

Допитувала ся Катря кризь плач, вдивляючи ся то на діти то на Ірину. Танаско хватав діти та цілував цмокоючи на всю хату. Ірину жаль стиснув за серце а по її зморщенім лицю котили ся наче горох гіркі-сльози.

Вищак ротиноючи невеличку фляшку сивухи, запросив гостей щоби їдали. Він почастував їх, закуєв чорним хлібом і рочицав бачачку, та тут перебили йому свєжі гості, Семен і його жінка Настя.

Семен підкручуючи свій рудий вус по-доровив ся з емігрантами і сів на лаву.

— Уже їдете? запитав Семен кризь плач Микола.

— А чогож мені тут оставати ся? Се-бог так казав? Куме, та же дїти з голоду таєь ся дома, нема на чім газлувати, а домлія, не було кому заробити на бараболю,

того ніхто тебе не поспитає, чи маєш з чого жити, чи мають діти хоч кусок хліба? За це тебе ніхто не спитає, лиш дай, дай, та дай. Від всяких драч не мож обігнатись. Державний водток дай, за якеє „пилькове“ за мести дай, на церкву дай, на поклай, навіть за пса треба заплатити; а тобі М... в найгіршій біді ніхто не хоче помічати, тогді не помагає ані церква ані піп, ані молитви. Не заплативєє за що, прийшли посіпака тай зафантували, а нема що фантувати — мусив відобирати, не відобриш то відсидиш, а надолужати пана мусив. Панське не пропаде.

— Не будьте куме хоч безбожником, сказав по хвалі Семен.

— А хіба-ж я не правду кажу? На церкву дай, попови дай, а сам голодеє сиди. Ані церква, ані піп, ані молитви не помагають. А про державні добродійства то й говорити нема що.

— А ви не чули, як отець добродій навказаню казали, що хто тут мучить ся, то на тім свєті буде в раю?

— А може в пеклі? А він був, він знає? Ачу, хто з того свята вернув ся і кавав, що там є рай або пекло? Ну, та з пекла або з раю трудно і вернутись, але коби хто був вернув ся хоч з „штєвляца“, а то як надто нікого.

— Лиш бог знає,

— Рахуйте собі, треба було дати на церкву а я не мав звідки дати, прийшли фантувати не було що взяти, а вони мене наперэд себе тай до арешту. Куме, та це не бог так казав? Куме, та же дїти з голоду таєь ся дома, нема на чім газлувати, а домлія, не було кому заробити на бараболю,

а вони мене замкнули? Та це по божему? Ой не по божему це! Грїх за мене бідного. Прийшов на свєт і отсей Іванко, пішов а хрестив, а він і говорити не хоче. Що я напросив ся, що вже нагнув ся, так ві, тай ві, тай ві. Нема курки, не буде литина охрещена. Гм... думаю, литина дорєвна від курки, а тут дитяну годуй, з дитиною муч ся, а я собі думаю: дам отцеві добродєви дитяну замість курки, та може хоч вигудує. Як подумав, так і сказав.

Боже миль, як учув він се, то мало не сказив ся і вигнав мене з хати. Пішов а з нехрещеною дитиною, тай більше не вертав ся.

— Прогнівли ви бога.

— Або-ж він мене не прогнівив?

— Та що вт куме плані?

— Ні я не планий, а хочу чити.

Витягнув Микола корок з фляшки, наляв собі в килишок і випив до Семена. Діти сгояли з ротвореними ротами, та погликували то на родичів, то самі на себе. Один Василь найстарший син Миколи слухав уважно розмови обох чоловіків. Він поглянув у вікно і в мить перелетіло йому в голову його молоденьке веселе життя. Перелетіло і щєло..... Він нагадав, як він з товаришами грав ся, як він пасучи громадську худобу вигравав на широкім зеленім польовім морю, горілиць в сопілку.

Нераз він дивив ся в округ себе і міврав те поле широкє як море. А тепер він покидав, він лишав все, а тут не може відчепитись думками від рідного села.

— Уже не буде... подумав собі Ва-

А все таки більше чиную дорогу в якийсь скр. Далше через втяганя заціях вироблюють ся і деспотизмом одиниці.

Засада ся має свій ввагалі кермують відді, що кожда справа переєче одиниця, надлена в не тому, аби зменшити о те, щоби через культуризметво в думаню загн.

Гадаю, що з тої, лям висвободжувати ся, ками робітничого житля на вплив верств позаро му рухови і його інтер боролами робітників у праведливим ладом.

До наших това...

„Робочий Народ“ справі. Правда, Роб. Н як всякі буржуазні. За для широких мас, а го люду. Правда, Роб. Н тих, що з свого брата і облурюють та запро і посилають його пере.

На неуринтеальщюніє свєдомість в ра кав до боротьби проти туманника робочих ма.

Робочий Народ на вели леного народу на вер робочі маси того, що пи ниче можна було усуњу Роб. Нар. вєй обхочили будоли щасливих, та в.

Роб. Нар. стоєв не ку мас, проти криважєк поступу. І тепер запит щю Ви зробили для.

Роб. Нар помагає помічи, він повітрав не рожіло в капіталістичн.

За кожде число Р. Н в друкарні, на почті, р рі складають букви і нє ло платить ся. Лєтви на вєа часом, що і ту млен На кожде число Роб. Н лярів, газета дорога рі предлатники Р. Н.

Робітникам приход...

силь а сльози йому ли Він проплакав ся і де'..... „Вже минуло“

Микола почастув став працюватись. До х як на похорон. На двор вже на поготові віз і фі В хаті заводили ся пла свої рученята до матер стовя мовчки та відхл рав клунки, вийшов з кути, але руки не скл шив двері на розгвір.

товна криком і плачем Василь приміщуючис нуб ся і подумав „вже *

Сонце підсунуло до веселим весняним л сади зелені і поле мерє бами рілі своїми золот лані в ставі відбивають від лагідного вітру хи кож працювали емігрант На лану татнули пові і ті вимажуючи своїми нечаче працювали Мико

Коні тятнули скор тятнув бляншу люль закурив. Вони геть від хали на горб звідки ви панський двір. Се бу Микола дотримав до нивку.

— Гов, стань Семен на фірманя, котрий ки соня.

ів, аби ті організації для бур-гана і за-т о в а н о повинна рді. В с і х верств о з в и а жуть тво-вих, націо-ним не стає організація м посередю культу-піднесеня робить ся напрямів у никами і в перекона-організація усову, але такого а не

А все таки більше число людей скорше наведе відповідну дорогу в якійсь округній ситуації, чим одиниця. Далше через втягана охочих людей до праці в організаціях виробляють ся їх, а робітництво хоронить перед деспотизмом одиниці.

Засада ся має свій вираз у тому, що організаціями взагалі кермуть відділи. Але її вводить до зера факт, що кожда справа переходить через відділ так, як се хоче одиниця, надлена надзвичайним довіром. Се пишу не тому, аби зменшити вартість одиниці. Ходить мені о те, шоби через культ одиниці не спроваджувати лїзнетво в думаню загалу, за якій думає одиниця.

Гадаю, що з тої, як і з інших хиб, треба організаціям вивосбуджувати ся, аби стати ся справжніми осередками робітничого життя. А тоді будуть вони відпорнійші на вплив верств позаробітничих, шкідливих робітничо му рухові і його інтересам та стануть справжніми захоролами робітників у боротьбі з капіталістичним несправедливим ладом.

I. Кухар.

До наших товаришів і прихильників.

„Робочий Народ“ звертає ся до Вас у своїй власній справі. Правда, Роб. Нар. менша газета, не так велика як всякі буржуазні. За те Роб. Нар. зробив багато добра для широких мас, а головне поведеного українського люду. Правда, Роб. Нар. має своїх ворогів, по стороні тих, що з свого брата смокчуть кров, ті що обкрадають і обдурюють та запрошують наш нарід капіталістам і посилають його передчасно в сиріт могилу.

На се неурительство Роб.Нар. заслужив собі тому, що ніс свідомість в ряди темних працюючих мас і кликав до боротьби проти наймогутнійшого кривдника і туманника робочих мас.

Робочий Народ викривав всі рани нашого поведеного народу на верх. І не раз эли би були -послухали робочі маси того, що писав Роб. Нар. не одво лихо робітниче можна було усунути. Як би ті маси зрозуміли ціле Роб. Нар., всі обхопились одною думкою, кільки людей було би щасливих, та не дивиталися ярма капіталізму.

Роб. Нар. стояв неустрашимо у борбі проти визиску мас, проти кривдженя суспільности, проти тамованя поступу. І тепер запитаємо Вас товариші і прихильники, що Ви зробили для Роб. Нар.?

Роб. Нар. помагає всім робітникам, але він потребує помощи, він повітрям не годен жити, бо і повітря подорожіло в капіталістичнім ладі.

За кожде число Р.Н. треба заплатити великі гроші, в друкарні, за пошти, рент, напір і т. п. Робітникам котрі складають букви і иньшу роботу сповняють, дуже мало платять ся. Делви на життя ставтим робітникам. Та був часом, що і ту маленьку платню нема чим виплатити. На кожде число Роб. Нар. треба мати найменше 75 долларів, газета дорога річ, але сего не знють робітники і предлатники Р. Н.

Робітникам приходять газета до хати і деякі з них

думають що се якась даровина. Деякі з предлатників лїх, як адміністрація упоминав ся о гроші. Чи знаєш Товаришу, що від твого одного долара завнеать іст новає Роб. Нар.?

Як ти товаришу і читачу не заплатиш і так зроблять сотки иньших, то подумай. авідки взяти адміністрації кожного тижня 75 долларів, або на півріч 450 долларів. Буржуазним газетам, дають гроші консервати і ліберали та всякі иньші капіталісти на те, шоб туманити робітників. За те она мають дешеві руки до праці, та всякі иньші вигоди при виборах до законодавчих тіл.

— Робітнича незалежна газета видають ся тільки зібраним грошем з предлати і добровільних датків. В другім півроці с. р. ми хочем видавати Роб. Нар. на 8 сторін, ти хочемо постаратись о гарні ілюстрації до него. Лише треба, шоби кождий товариш і прихильник Роб. Нар. сповнив свій обовязок в той спосіб, шоб буде старати ся правдіювати нових предлатників для Р.Н. Вє робітники мусять з початком другого півроку, то з від 1. лїпня с. р. заплатити бодай частину предлати.

Кождий повинен заплатити наперед бодай на півріч і сплатити свій довг.

Кождий робітник повинен єднати нових предлатників так, як здають агенти буржуазних газет.

Тоді всі робітники будуть мати велику користь з газети, бо за ту саму ціну можна буде видавати газету на більше карток і можна буде писати про ріжні справи.

Робочий Народ від Вас жадає, шоби Ви всі кинулись до праці над піднесенем його. Справа ширеня і удержаня робітничої газети є дуже важна. Се Ваш олинський борєць, доки Ви самі не зрозумієте бороти ся.

Товариші робітники! Хай у вас зродять ся нова думка до праці над піднесенем Роб. Нар.

Эдняйте Р. Нар. нових предлатників та при нагоді збирайте на пресоый фонд. Відділі хай устроюють пікніки, концерти, представлення і т. п. а з доходів най частинку укладають на піддержку Р. Нар. Предлату і всякі зібраня гроші, присилають сейчас до Р. Нар. Ті товариші, що хочуть зайнятись збиранєм прес. фойд, на Р. Нар. най пришлють свої адреси, а редакція випле листи до зібраня прес. фонду.

З пролетарських думок.

Пролетарем я зову людина, що в її душі ще не згасла надія на нужду.

Пролетарів у світі багато: але у капіталістичному морі потонули пролетарські думки і наче тах перел не легко їх добути.

Як пролетар думає, так він або без роботи, або у турмі.

Чужоз є відносини між бодатими і бідними; погорда для бідного, ненависть

для богача зливають ся в одну печольну атмосферу, що затрокує лихого і вбиває доброго.

Пролетар є звичайно дуже побожний і дуже жадний вступу в лього думашє — до якого він не зник.

Житє пролетаря є подібним до душі біблійного грїшника: для обох будучність не має нічо доброго на складі.

Фабрика, се таке місце, де робітник купує своєю працею вартість своєї ж таки

праці.

Жінка пролетаря, се несвідомо мучениця за віру в житє і його закони.

Пролетарські діти бавлять ся в поросі на кам'яних уличках: діти богачів грають ся на зеленій мураві у тїні крислатах дерев.

Э тільки дві причини во-рожного становища повів зглядом соціялізму: віра і гроші.

Дамин Бориско.

Для робітників в Реджайні.

Чути голос у Канаді, Однак не бура се гуде, То свідсьм- робітництво До борби з капіталом іде.

Хоче зничити буржуїв Щоб дали їм жити, Щоб не мусів робітник в [дармодів,] Роботи просити.

Затемнили нас пони, Правду заховали, Хотять шоб-ми далі Жили в темноті Темними вмирали.

Будем ще довог робітмики В біді проживати, Як не схочем Соціялізм Між собов илекати.

Натерпілись ми доволі— Час нам жатя мати, Однак шоб здобути се житя Нам тра ся зорганізувати,

Щоб ми знали як від себе, Бїду відігнати То ми мусим робітничі Давети читати.

Всі робітники В Реджайні повинні се зна- [ти.]

Що їм треба у свій відділ В члени ся вписати,

Як не хочеш робітнику З голоду в мирати, То ти мусиш під Черво- [ний]

Прапор ся єднати. М. Драган

Найбільші дурні на світі.

Не раз читемо про найвищі гори на світі, про високі і грубі дерева, найвищі каменаді, звірі, людин і т. п. але про най більших дурньв до тепер ніхто не читав.

Се один думав, що сего сотворіяна на світї нема. Навпаки згадаєне сотворіяна з дуже заразливе.

Найбільшими дурними на світі є, такі як др. Сушко, редактор Кан. Рус. в Вінпїгеу, Яким Крисоватий в Монтрєалі.

Чому они належать до найбільших дурньв на світі? В ч. 22. Кан. Рус. читаємо таке: „Монтрєал 29. мая. Ганьба.

Понизше читаємо на, весілю Т. Соколика, Іван Гн. про-колов ножем А. Дмитришина.

Страшна новинка, не одни подумав собі; Гн. чекає „шибеници“ тїшав ся кат і попи. Лише бойси десь сміялись в кулаки, що дочекались найбільших дурньв на світі. Т. Соколик вже чотири роки женатий і має діти. А. Дмитришин, в Кобалт юнійним організатором Гн. в початком червня через 10 днів був в Оттаві на організаційній роботі. А Кан. Рус. голосать свєтїоца не імовірний хор.

Монтрєальські робітники аж надто добре знають Креслайдичкі поступки що найбільше пятнували його роботу соціал-демократи. Крисоватий шукає причин на наших товаришів, шоби їх обчорнити. А коли жадних причин нема знайти, тоді чинаєсь посліднього, та заслонює себе в К. Р. а др. Сушко ред. Кан. Рус. вхопивши таку новинку, гайда машину в рух, а машинність в то місце де та новинка, давай найбільше чорнила Аж тепер буде конец соціялістам.

Наколи свєт прочитав

о божому? не бідного. ванко, піти не хоче. нагнув ся, рки, не буду, дати на ну годуй, аю: дам от- курки, та такі ска-

ивив? ити. ляшки, на Семена. и ротами, та самі на себе. Дичоли слу- жів. Він пог- до йому в го- житя. Пе- ав, як він з чучи промал- кім зеленім лку. Микола себє і мі- А тепер він не може від- села. ав собі Ва-

саль а слеза йому лише квіт квіт.....

Він проплакав ся і думав: „Вже не буде“..... „Вже минуло“..... Вже пропало.“

Микола почастував своїх гостей тай став працювати. До хати набилсь народ як на похорон. На дворі перед хатою, стояв уже на поготові віз і фірма, Семен Проців. В хаті заводили ся плачі. Діти протягали свої рученята до матери, лише один Василь стояв мовчки та відхилипував. Микола зібрав клунки, вийшов з хати і хотів її замкнути, але руки не складали ся і він лїзнув двері на розгвїр. Посідали на віз, а товпа криком і плачем працював ємігрантів. Василь приміщуєчись між дітьми оглянув сл і подумав „вже не буду“.....

Сонце підсунулось вже високо і горіло веселим весняним теплом та заливало садів зелені і поле мережане чорними ски- бами рілї своїми золотими лучами. Ген в до- личі в ставі відбивають ся високі верби, що від лагідного вітру хилиля ся і неначе та- кож працювали ємігрантів в далеку дорогу. На лану тягнули повільно воли свої рала, і ті вимахуючи своїми тяжкими головами, неначе працювали Миколю.....

Коні тягнули скоро віз, а фірма в- тягнув блишану люльку, набив тютюном і закурив. Вони геть від'їхали від села і ви- хили на горб звідка виділо село, а в полю паньський двір. Се були „середні гони“ де Микола лотримав до посліднього своєю нивку.

— Гов, отань Семене! крикнув Микола на фірмана, котрий кинув ся неначе з пре- соья.

— А чого там? поспитав Семен, спіра- ючи Кони.

— Чекай, най подивлюся де моя нивка. Він став аж на сїдавку. та розглядав ся за своєю нивкою.

— Э, бігме, що є. А диви стара! Ану встань та будеш видіти. Ий, нивко моя, нивко! Ану встань Василью, ану встань та подивим ся хоч в послїдне. Микола не міг встогати на ногах і повалив ся в діл. Трясучись сів коло жінки. На силу встав знов на ноги і дрозжачим голосом працював ся.

— Пращай моя нивко, пращай моє се- ло. Прощайте податки, пращай і ти мій опікує, говорив всїсно Микола дивлячись на паньське дворще... Микола знов сів.

Діти і Рїна плакали... — Вже не буде... сказаав плачучи Ва-

силь.

Коні рушили і гнали з цілої сили. Є- мігранти губили село з очей і добігала до стациї.

Василь сїдаючи до поїзду, пригадував собі перші слова: вже не буде...

II. В селі Мширівцях (так називало ся село де жив Вищак,) люди одні з бодатими на лав коні погонити, иньші а сапами за- гортати, сїпшать всі перебігаючи одні дру- гих. Не містять ся люди дорогою. На лану де звичайно робив Микола, чобось зміни- ло ся, чобось люди мовчать, не тіпять ся, лїш тягнуть сапами зягортаючи барыболю в ямках. По хвилі хтось обїзав ся з робі- никіє нїба то жартом. Ть жарт сей не зай-

мив нікого..... А колись як робив між ни- ми Микола, то подостатком ціляма днями і плакали і сміялись. Не раз то так дує є сміялись, що аж лягали, а часом поспаря- ють ся на савивна і плачуть. Хтось згадив про нього, а вєй неначе з просяня кину- лись, дехто сам думає про нього. Розбала- кались на ціле поле про Миколю. Розбала- кались люди жалуючи за Миколю, та він більше не вернув ся..... А що в нього до- ма? Хата стояла опущена, сумна, лиш виш- ні шуміли над старою стріхою.

Одного дня прибігає Сруль аж з міста перед хату Миколи, та коли лише побачив зачинені двері, ймив ся за голову, присту- пив рішучо до вікна і зажував. В хаті не було нікого і Сруль не дїждав ся відпові- ди. Зі злости сів Сруль на приспу і зачав рвати на собі волосє, та се нічого не по- могло; він схватив ся і побіг...

За кілька хвилинь він вернув ся з гро- мадськими гайдунками. Вони отворили стару хату і впустили Жид на трує! Богато Жид не був в хаті, але все таки зван- шов великий глиняний горнець.

— Нема нічо сказаав всїсно Сруль і трїпнув горшком до порога.

Гайдучи єміючись заперли двері і пі- шли.

Нема!.. Нема!.. Злодій!.. виговору- вув Сруль оглядаючись на пусту хату.

III.

Довго і нетерпеливо виждав Вищак берега, тай дїждав ся. На березі зустріча- ли одні других. Зустрічали і Миколю як жив дрозжачим голосом; „Мене вигонять з хати“ Миж вїми пішла балочка.

— Вже 3 місяці як без роботи. Вже 3 мі-

за паузу, другі руки наставляють аж до самого носа, треті скарбонки носять, ба найть не забули свєжого гостя і поблаго- словати. Микола аж засапав ся заки прий- шов на свєже місце, де склав свої клунки. Та не довго прийшло ся Миколі там сиді- ти, бо за кілька хвилинь всє до потогу, котрий завів аж на місце, куди Микола мав адрес..

Пересидів кілька днів, відпочив і пі- шов роботи шукати. Пішов Микола і Ва- сіль, один пішов в одну сторону, а другий в другу. Пошукали тай вернулись.. Нікому їх рук не потрібно..

Другого дня повторили вони те саме. Василь зайшов десь далеко за місто, де по- бачив чудови огороди, плодї, та прекрасні будинки. Переходив попри то все та тї- шив ся тим. А тут і ноги зболїли його.

— От тут я сяду відпочити, шепнув сам до себе Василь і сїв на зелену мураву під високе розсохате дерево. Не встиг ще добре сїсти, як на зад нього з'явив ся високий сухий чоловік, схопив його за ковнір і показав йому рукою на дорогу і він все шептає: вже не буде вже нема...

А Микола шукаючи роботи не одного свого чоловіка здибав. Він кождому розпо- відав своє горе. Але на те йому відповідали: нема роботи! На поблякїй вулицї ідучи домів, здибав знов якогось краєна. Коли не встиг ще Вищак доповісти про свою не- долю, надїйшов якийсь знакомий і промо- вив дрозжачим голосом; „Мене вигонять з хати“ Миж вїми пішла балочка.

— Вже 3 місяці як без роботи. Вже 3 мі-

дурну новинку, др. Сущко, р. Кан. Рус. і Крисоватий, студент алкогольного, факультету позітали найбільш мислунями на світі, Радіа ся українська нація своїми бовванами. Водила їх мати не породити мислунями ще, чим малиби бути такі люди як Сущко і Крисоватий. Они бідаки не знають що за таку новинку, чекає їх кримінал.

Хто під ким яму копає, сам в ній падає.

Крисоватий заліз тепер до всіх канадійських шмат. Окрім статей і новинок, пробує гумористики та сатири. В останніх днях, пробує здобути міжнародну протекцію.

Я вірю, що всі редактори, котрі будуть поміщувати студента алкогольного, факультету" статі, новинки, і т.д. п. дочекають ся так с мо-висше згаданого патенту.

Монтреальський Іван.

Народний дім в Топорівцях.

(Повіт Городенка, Галичина.)

На будову "Народного Дому" в Топорівцях, жертвували деякі товариші з Кобалта то:

- Іван Сопотик \$6.00, Стефан Шевчук \$5.00 Михайло Никфорчук \$2.00 Федор Сливчук \$2. Василь Ковбляк \$2. Юрко Сливчук \$2. Гнат Василенюк \$2. Ія Кіцул Буликів \$2. Василь Ковбляк \$2. Іван Махорук \$2. Іван Федик \$2. Дмитро Лесюк \$2. Николай Федорук \$2. Лесь Сливчук \$2. Николай Сливчук \$3. Іван Марковський \$3. Роман Сливчук \$1. Андрей Гафтоник \$1. Дмитро Сливчук \$1. Михайло Василюк \$1. Іван Василюк \$1. (Іван Василюк \$1.) Лукия Мохорук \$1. Іван Пішак \$1.

Всім жертводавцям, складає щирю подяку.

Іван Сопотик і Стефан Шевчук.

Справді чудо.

Колієв, Роб. Нар. коштував 2 долари на рік, тепер читаємо вже в трох числах Р. Н. що до 10. липня с.р. коштує лише 1. долар. Ще десять днів лишаєсь для тих, що до тепер не прислали предплати в сумі 1. долар і не замовили для себе і своїх знайомих Роб. Н. Не одному з робітників дивною видаєсь звинька, з двох на одного долара.

Однак винніші обставини і зріст предплатників, примусила вас, звиньти предплату на те, щоб дати можливість всім тим, що неможуть заплатити більше як 1 дол. або що деякі не хочуть. Дуже багато робітників скористали з сеї нагоди, сотки нових робітників почали читати Роб. Нар. і знов збільшлось число будучих борців, за звиньти робітників, за кращу будучність. Однак на сім не конець. Нам треба щоб не сотками а тисячами збільшались наші ряди соціалдемократії і предплатники та читачі Роб. Нар.

Вороги робітничі не сплять. Капіталісти отримують всякі ворожі робітникам часописи, підплачують всяких агентів, котрі помагачуть тримати робітника в темноті щоб дальше піддержати вивиск і несправедливість. Капіталісти платять своїх редакторів, котрі за гроші напрожують себе в користь капіталу. Нераз з газети які задушно дають робітникам на те, щоб збаламутили думку робітника. Але робітничу газету мусять робітники отримувати сам, тому кожний мусять платити за нею. Коли робітники хотять щоб робітничая газета була велика і мало коштувала, мусять всі предплатувати її. Кожний робітничк де би він не був, мусять читати свій орган Р. Нар. Однак коли би впротягу сих 10 днів то до 10. липня с.р. прибуло ще 500 нових предплатників, тоді знов продовжує ся звиньку, ою ще на один місяць, то з до 10. серпня. Отже товариші робітники! Вас з тепер в Канаді 3500. Чому ж би ви не приєднали знов нових 500 борців. За сих 10 днів, щоб кожний аж самий предплатник приєднав одного нового товариша і зараз 500 нових товаришів. Однак нехай не відкладає кожний читач нашої часописи на сегомо, бо не знає хто той самий. Кожний читач повинен бути тим, що має приєднати нового предплатника до 10. липня, щоб продовжити звиньну предплату 1. долар ще на один місяць і дати можливість кождому робітникови читати Роб. Нар.

Роб. Нар. кличе до тих що ще не є предплатниками Р. Нар.:

Прислайте 1 долар і будьте предплатниками і читачами Р.Н. До тих що вже є предплатниками, "Роб. Нар. кличе: одчайте і ще раз одчайте нових предплатників і читачів.

Ваш Роб. Нар.

сяці я не платив за помешканє, а тут і їсти вже не хоче дати. — квілив ся першай.

— Та то ще добре, що хоч так, а я? Де ж я подінусь? Де прийду треба дати гроші наперед, а тут вже сьогодні маю звіден забратись. А живу вже 5-день одним хлібом, що випросив у Івана.

Микола послухав їх бесіди тай пішов. Прийшов додів, порозглядав ся, тай заглянув на ліжку дівчину.

— А ти чого в ліжку?

— Істи хочу — шепотєм промовила дівчина.

Миколі довго не треба було розяснювати чого дитина в ліжку. Він здогадав ся що до Марійки загостив голод.

— Вмирай про мене хоч і зараз, чого будеш тут жити... Говорив Вишак до дитини.

— А мама де?

Я... — не знаю, — шепнула дитина.

По хвилі вбігло до хати ще дрє дїтей почали пицати коло батька за хлібом...

Прийшов і Василь.

— А деє був? — запитав батько Василя

— Шукав роботи.

— Та нема?

— Нема.

— А їв ти що?

— З'їв у Гната кавалочку хліба.

— А мама де? — запитав Василь заступченого батька.

— Я не знаю.

Василь сів і дивив ся на свою сестричку, що водила по хаті своїми чорними очима, та гладила губи сухим язиком.

— Умре Марійка, Васильку.

— Нехай вмирає. Щоб хоч скорше.

До хати увійшла Ірина з немовлятком на руках. Вона виймила пів хліба з під пахви, котрий діти сейчас розірвали.

— Отже вже останній, сказала сидючи Ірина. Микола посьб думав чмакаючи порожню люльку, а Ірина забавляла голодні діти.

На другий день рано встав Микола, та все чогось оглядав ся на своє ліжко. Він зібрав ся.

— Іду я жінко десь за хлібом. Але без дітей не піду, як хтось уздрать малі нещасні діти, то хоч, бодай над ними змелосердиться ся.

Взяв найменших двоє дітей. За дверма заплакав, а сльози стікали на голову немовлятки.

Спитав в одного помічї, та тойже сам голоден, спитав другого; і той не має.

— Ходімо діти, зараз наймось.

Він пішов довгою вулицею, що провадила десь далеко в иншу місцевість через невеличку річку.

На мості не було нікого. Він підняв обоє дітей на руки, поцілював їх щось аж кілька разів.

— Уже більше не будемо голодні мої діточки...

Він скоро повалив ся з дітьми в бистру воду.

Незадовго дійшла чутка про се аж до Ірини. Ірина і діти з жалю послабли. Один Василь ще якое не заслаб і встиг дати знати до шпиталю. За короткий час забрала майже всіх до шпиталю, а Василь дає якусь роботу.

НОВІ КНИЖКИ

з накладом 1000 екз.

Руської Книгарні

РУСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ

ЛИСТОВНИК, 288 стор. 75ц.

ЕЛИСАВЕТА. Мучениця на австрійськїм престолі у світлі правди, ціна 60ц.

ІВАН ДУРАК, та інші оповідання, ціна 25ц.

ЛУДЬ ЗАЛІВАЙКО його спн. з образами, 25ц.

ЩО СТАЛО СЯ З РУДОЛФОМ? 60ц.

ПІСНІ ПРО ЕЛИСАВЕТУ (5ц.)

ІСТОРІЯ ПРО ДІВЧИНУ СИРОТУ 40ц.

ПІСНІ ПРО КАНАДУ І ПІСНІ ПРО СІЧИНСЬКОГО (40ц.)

КНИЖКИ НОВІ З КРАЮ ЛАТАЧКИ. 40ц.

АВТОНОМІЯ УКРАЇНИ (\$1.25)

З ФІЛЗОСОФІЇ ПОЛІТИКИ. 75ц.

СИНЯ ФЛЬОТА, СВІТОВА ПОВІСТЬ I, II часті (\$2.50)

ПОКАРАНА ЗРАДА, 40ц.

МУЖИКИ М. ПАВЛІКА. Часть I. ОСІНЬ \$1.00

„ II. ЛІТО 1.00

„ III. ВЕСНА 1.00

„ IV. ЗИМА 1.00

Всі разом \$3.00.

Наша адреса

РУСКА КНИГАРНІА

850 Main St., Winnipeg.

DR. T. G. MOXNES

ДЕНТИСТ.

620 1/2 Main St. Winnipeg.

Двері з Logan Ave.

Витягає зуби без болю. — Говорить польськи і німецьки.

ПЕКАРНЯ.

Чи вже їли ви в Канаді житний хліб? Если ні — то пробуйте замовити в мене.

Моя адреса:

F. STRIBER

34 Desautel St. Winnipeg

Різні Ст. 333 1546.

Для членів відділу в Вініпегу.

Мітинги нашого відділу відбувають ся кожної пятниці о 8. годині вечер. на 1034 Main & Magna Ave

П. Клим секретар.

Відділам У.С.Д. П. в Канаді.

Вспирава організаційних, як засновувати відділи і устроювати масові мітинги треба зголошуватись на адресу партійного організатора: John Pluyda

Box 1051

Montreal, Que.

По партійні стемлі, книжочки та конституції треба зголошуватись тільки на адресу партійного секретаря: M. Jeremijczak

Box 3658 Winnipeg, Man.

ARTHUR M. DOYLE, L. L. B.

Адвокат, Повновласник, Нотар, Комісіонер, оборонець в цивільних та кримінальних справах і т.п.

В.Н. КОЛІСНИК переводить на англійську мову. Визначом гроші. Асекуруємо від огню.

Філія: 903 MAIN ST.

PHONE ST JOHN 1954.

Winnipeg, Man.

BANKRUPT STOCK EXCHANGE

на 641 Main St. Winnipeg.

Маємо дуже гарних 75 убрень, регулярна ціна \$10.50 випродуем по \$ 3.45

Другої якості 163 убрень, пер. 12.50 тепер 5.95

Відтак 245 убрень яких ціна була 20.00 „ 8.95

Маємо много убрень по 25 і \$30 котрі тепер продаємо о половину таньше.

1000 сорочок рег. ціна 75ц тепер 35

Другий рід сорочок рег. ціна 75ц і \$1 тепер 49

Оверголдс в паски і чорні рег. ціна \$1 „ 59

Рукавиці булє по 75ц тепер за 39

Шлипки регулярна ціна була 35ц. тепер 15

Мужеські м'ягкі ковчирці продаємо по 5

Черевки гарний сорт рег. ціна 5.00 тепер 2.79

Черевки до роботи модні рег. 3.50 „ 1.95

Маємо великий вибір капелюхів, котрі були від 2.00 до \$3.50 тепер по 95

Приходьтє на закупно, добра нагода.

Головний офіс на 182 Logan Ave. продає лише гуртовно.

ФІЛІЯ: BLUE STORE DAUPHIN, MAN.

WINNIPEG YARD Redwood & McKenzie St. Phones St. John 1132 - 910

TRANSCONA YARD Melrose & Kanata Phone St. John 1507

Dominion Lumber & Fuel Co. Ltd.

WINNIPEG & TRANSCONA

ДОСТАВЦІ РІЗНОГО РОДА МАТЕРІАЛУ ДЛЯ БУДОВИ.

Маємо стало на складі лати, гонти, вікна, двері і всяке викінченє внутр. Тверде дерево спеціально до викінчувани.

Всякого рода дерево, вуголь завжди маємо також на складі в Трансконі.

Русько-німецький шпиталь

Dr. G. Kalichman-a

Спеціалне ліченє хорбї венеричних (сифіліс, трипер і другі хірургічних, внутрішних, ж нових, очних і ушних

Найновіший і найпевніший ліченє сифіліса „906“ проф. Ерліха. Ліченє полового безсилля. Ліченє електрикою. Лікарства вивалє по кольоній за надісланим задатку.

OFFICE & HOSPITAL

453 Selkirk Ave. Winnipeg. Phone: St. John 1772.

Am. Кружок ім. В. Винниченка

Відбуває свої мітинги кожного понеділка о 8. год. вечером, в галі на 1034 Main St. & Magna. Ave. Принимать нових членів, місечна вплата для товаришів 15 цн. для товаришок 10 цн. Воякі листи і інші відписки поштою, надєждьтє ся вислати на адресу:

Am. Кружок ім. В. Винниченка. Box 3658. Winnipeg, Man.

Dr. A. SILVERMAN

Русько-польський лікар. Спеціаліст венеричних, наскірних і внутрішних недуг.

Лічить також всякі недуги жіночі.

Ординує в офісі на: 395 Selkirk Ave.

Телефон: St. John 1716.

Добру плату дістанете підчас науки з

MOLER BARBER COLLEGE.

Ми вичуємо барберства в кількох тижнях. Посиди дамо коли вичуєте ся, з платною від \$15.00 до \$25.00 тижнево. Тепер є велике замотребуванє барберів в диспансари молєра, Осервігвайтє тих що підшывають ся під наше імє, завдаєтє і оглядаєтє, найбільшій сьвітловій барберській College дістанете даром гарний каталог. Дивить ся за назвою

MOLER

Cor. King & Pacific Ave. Winnipeg. 6141 Regina i Port William.

J. G. KIMMEL

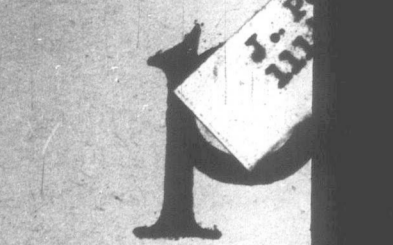
Крєвний Нотар.

завгадуєтє всі так старокраїні як і канадійські справи, спростає підписати на всі лінії, вивалє гроші до краю асекурує від огню і на жати, купує спростає мінає доки, фарми і лєвоті. Канцєлярїя заснована серед 10 літми. Гарантуємо за всі справи у нас полєго джені. Про надісланою мого можете отримати сьвітлові трансформації в Imperial Bank of Canada.

Адресуєтє

WSENARODNA KANCELARIA

834 Main St. Winnipeg, Man

ПОРЯДКОВИ
РІК VI.

ДО РОБИТ

За два дні, то єя вибори до проєбі. Для робітників або погіршити мого робітника. Ви ків котрі будуть єля робітничтє, та ли же виберуть воєще гірше стане дєколи виберуть воєсебе справдішнього кандидатів пар. сон. вироко що не личєтєші кандидатї, але одціонального шарляме ку зволю консерватї дайте на тов. Зальцману вїзміть ся до праці встороні робітничк. В знакомого, най старєдавних кандидатів. К в день виборів і голо і кожний нехай старєякі знакомі йому.

Голосувати тред першій картці Seat

ліній де написано Be Seat „B“ треба робити писано. Saltzman H. нен робити два хрес важний і нікто з неє

Зальцман. Тому кожтик на першій картці в послїдній л

мо як треба вповнє зробити хрестик в л

SEAT „A“

ВЕЕСНА А.

FOLEY J. P.

WILLOUGHBY J.

Робітники вибо муж на тов. Зальцману

Соціалізм дає а йолу „У.Г.“ росту

В ч. 26 У. Г. між читаємо такє „Увад лізму“ Хто не речит новинку чи статю, здивував ся. Учені Гол. дійшли до того ду, що соціалізм

Справді такі учені, ціялісти не годні тиль їм. Редактор У. малцувати за аме

кою „Свободою“ і є пив дурну новинку куючесь на якусь шмату Ціріхер І